

vértanúk sírjait majd a város több pontján emléktáblákat léptettek le az ottani harcok polgári vértanúinak emlékére. Az ünnepély után díszszemle következett, majd a tűzharcosok rendeztek emlékünnepeket. Este a színházban díszelőadás volt, amely előtt Gömörny László szavalt.

Zomborban az ünnepség a városra előtti téren kezdődött, ahol Magassy Antal gimnáziumi igazgató vezette az egybegyűlteket, majd a megyeháza előtt dr. Deák Lóránd főispán mondott ünnepi beszédet. Ezután 12 előtét avattak vitézzé.

Ujvidéken az ünnepély szónoka Krámer Gyula felsőházi tag volt.

A Dugonics-Társaság felolvasó ülése

(A Délmagyarország munkatársától)
A Dugonics-Társaság vasárnap délután a bölcseleti egyetem nagy előadótermében felolvasó ülést tartott. Az ülés iránt a közönség részéről fokozódó érdeklődés nyilvánult meg. Az elnöklő dr. Banner János egyetemi tanár megnyitó beszédében megemlékezett Körösi Csoma Sándor halálának 100. évfordulójáról. Méltatta azt az önzellen, áldozatos munkát, amelyet a magyarságnak ez a fáradságtalan nagy tudósa a magyarságtudomány szolgálatában végzett és azokat a hatalmas tudományos eredményeket, amelyekkel megajándékozta a világot. Egyedülálló szelleme és művének soha el nem múló értékei szövéneként loagnak lobogni mindig minden magyar ember számára.

Az ülés tárgysorozatán három fiatal tudós felolvasása szerepelt. Polnai Gábor, Ortutay Gyula és Baróti Dezső, a szegedi fiatalok művészeti kollégiumának voltak annakidején tagjai és mindhárman Szegeden kezdték tudományos irodalmi működésüket. Elsőnek Baróti Dezső olvasta fel „A nemzet esiniosodásáról” szóló tanulmányát. A bécsi testőrök nyomán fellépő korszak irodalmi és művészeti törekvéseit ismertette, részletesen foglalkozott Kármán József és Csokonai Vitéz Mihály költészetének ismertetésével és a működésük következtében felhírdt magyarázatos jellegű termékenyítő hatásával. Ismertette ezután az erre a korszakra következő visszahatást: a szentimentalizmus korszakát.

Ortutay Gyula „A népművészet és a táj” és „A népművészet és a magyar alkate” címen tartotta meg két részből álló előadását. Sorra vette azokat a magyar tájakat, ahol még él a magyar népművészet alkotó szelleme és azokat, ahol már elenyészőben van ez a szellem. A második részben azokat a vonásokat kutatta a népművészetben, amelyek jellemzőek a magyar alkatra.

Polnai Gábor „Erdély változásai” címen Teleki Józsefnek, Erdély európai műveltségű, finom szellemű irodalmárának Voltairénél és Rousseau-nál tett látogatásait írta le Teleki naplójegyzeteiből vett idézetek segítségével. Az igen érdekes felolvasás bűséget keltett a felvilágosodás-kora kulturájának és megvilágította annak a kulturának hatását az erdélyi művelődésre.

A szénszámu közönség meleg tetszésnyilvánítással fogadta a három fiatal tudós előadását és mindegyik előadást nagy tapssal jutalmazta.

Banner János elnök záróbeszédében köszönetet mondott az előadóknak és felhívta a közönség figyelmét, hogy a Dugonics-Társaság április 28-án Tömörkény-emlékünnepeket rendez a színházban, ahol színpad körül Tömörkény István egyfelvonásos színműve, a „Buzogányok” kerülnek előadásra.

Államosítják az ármentesítő társulatokat

Bánffy miniszter beszéde a debreceni gazdaggyűlésen

Debrecen, április 13. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter vasárnap részt vett a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara gazdaggyűlésén, amelyen nagy beszédet mondott. Mindenekelőtt kijelentette, hogy azért jött el az ország nagy gazdavárosába, hogy itt beszéljen a magyar gazda munkájáról és reményeiről, nemcsak a tiszántúliaknak, de az egész ország gazdatársadalmának. Hangsúlyozta, hogy rendkívüli időkkel élünk, amikor rendkívüli viszonyokkal kell a gazdatársadalomnak megküzdenie s nemcsak teljes erejével fenntartani, de fokozni is a termelés színvonalát. A háborúval kapcsolatban tehát szociális és termelési szempontból üdvös intézkedések történtek, a kormány gondoskodott arról, hogy a hadbavonultak családtagjai nagyobb segítséget kapjanak s hogy a gazdák az igénybevett lovak és kocsik ellenértékét készpénzben megkapják és így gondoskodjanak a mezőgazdasági munkához szükséges fogatok beszerzéséről.

A földművelésügyi miniszter beszámolt arról is, hogy az ország egyes vidékeit súlyos csapások érték. Harmadik éve már, — mondotta —, hogy példátlanul nagy vízkárokat kell az országnak elszenvednie. Az elmúlt év folyamán egymillió holdat borított víz, ebből sikerült 900.000 holdat vízmentesíteni és visszaadni a termelésnek.

— Szívem egész melegével fordulok azok felé, akiket a vízkárok ismétlenül sújtottak — mondotta a földművelésügyi miniszter —, kérem, ne esüggedjenek, a leggyorsabban és leghathatósabban megkapják azt a segítséget, amit a kormánynak az egész magyar társadalommal együtt részükre nyújtania kell.

A miniszter ezután bejelentette, hogy

elkészítették a vízgyűk államosítási tervét

Ezzel kapcsolatosan egyesítik a vízi társulatok működését az ország közös érdekeinek szem előtt tartásával. Feltétlenül szükséges az öntözőgazdálkodás szakismereteinek elterjesztése, ezért a földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy öntözőmestereképző iskolát állítanak fel Gyulán.

— Az elmúlt év rossz termést hozott — folytatta beszédét —, ennek egyik következménye az, hogy helyenként a vetőmag is csak szűkösen elegendő. A minisztérium mindent megtett a feltétlenül szükséges vetőmagvak biztosítására.

A földművelésügyi miniszter ezután hangsúlyozta, hogy a mai szűkös körülmények között egyetlen talpalattnyi műveletlen területnek sem szabad maradni az országban, ezért a gazda becsületérzetével és hazafias kötelességtudásával felel a bevonulások miatt egyes vidéke-

ken hiány állott be. Az ilyen helyekre munkásokat küld a kormány, a honvédelmi miniszterrel egyetértve katonai munkásszázadokat is ki fognak küldeni azokra a helyekre, amelyeken erre szükség lesz. Ezzel szemben teljes munkafegyelmre van szükség s ezt szigorú eszközökkel biztosítja a kormány. A termelés folytonosságát minden körülmények között fenn kell tartani.

— Többet, jobbat akarunk termelni, — mondotta a miniszter —, hogy a gazda és a gazdasági munkás jóléte emelkedjék. E célt csak úgy érhetjük el, ha a társadalmi erők is belekapcsolódnak a munkánkba.

Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter ezután bejelentette a földművelésügyi igazgatás decentralizációját, a mezőgazdaság nagyarányú fejlesztését. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara területén 200 állattenyésztő mintaközséget tervez a kormány s már ebben az évben üzembe helyezik az állami juhtenyésztő tangazdaságot. A miniszter bejelentette, hogy a gyapjú árát 50 fillérrel 4.80 pengőre emelték fel, s emellett aki több gyapjút termel, mint tavaly, a többlet után kilogrammonként 2 pengős árkiegészítést kap. A kétpengős árkiegészítés a jövő évre is érvényes.

— Több, mint egymillió pengőt fordítunk az országban arra a célra, hogy a kisgazdák mezőgazdasági eszközöket és gépeket kedvezményes áron beszerezhessenek. — folytatta bejelentéseit a miniszter. Azután beszélt az olajosmagvak termelésének elsőrendű fontosságáról, majd arról, hogy a tengerit a kisgazdák nem művelik elég gondosan. Azután így folytatta:

— A miniszterelnök úr már bemutatkozó beszédében bejelentette a zsidóbirtok haladéktalan igénybevételét. Az erre vonatkozó törvényjavaslat hamarosan az országgyűlés elé kerül és a magam részéről azon leszek, hogy a törvény végrehajtása annakidején sürgősen megtörténjen. Míg a javaslat törvényerőre emelkedik, gondoskodunk arról, hogy a nagyobb zsidóbirtokok felszerelésait el ne idegeníthessék s hogy így a mezőgazdasági termelőmunkában fennakadás ne következék be.

A miniszter ezután hangsúlyozta, hogy a törvény célja az, hogy a magyar föld magyar kézbe kerüljön. A zsidó tulajdonosok az ellenértéket kötvényekben kapják meg és nem készpénzben s az ellenértéket az adóvallomások alapján állapítják meg, tehát a hosszadalmas becsélesi eljárás elmarad. A miniszter arra vonatkozólag is bejelentést tett, hogy a keresztény földbirtokosok zsidó bérlőknek felmondhatnak és a zsidó bérlők kötelesek teljes felszerelésüket a tulajdonosok kívánására becsáron, de hatéves törlesztés mellett átengedni.

A földművelésügyi miniszter beszédét többször lelkes éljenzés szakította félbe és a debreceni gazdatársadalom nagy figyelemmel hallgatta a korszerű és fontos bejelentéseket. A gazdaggyűlésen a kormány több tagja megjelent, így Bárczay János és Bárányos Károly földművelésügyi államtitkárok, Lossouczy István közellátási államtitkár és a résztvevők között volt Tasnády Nagy András képviselőházi elnök is.

Április 28-ra halasztották az összeférhetlenségi bizottság ülését

Budapest, április 13. A törvényhozói összeférhetlenség szabályozásának előkészítésére kiküldött 27 tagú bizottság április 16-án, esütörtökön délelőtt 11 órára összehívott ülését április 28-án, kedden délelőtt 10 órákor tartja.

Figyelem!

A leelőlegezett utalványos cipőkért és az átadott cipőutalványokért, közbejött akadályok miatt, csak e hó végéig vállalok felelősséget

Dermata Gaal Éva

Áremelést kérnek a szegedi tűzifakereskedők

(A Délmagyarország munkatársától)
A Budapesti Közlöny április 12-iki számában a közellátásügyi miniszter az 57.900-1942. számú rendeletével módosította a tűzifaárak szabályozására eddig érvényben volt intézkedéseket. Az új rendelet értelmében a telepről és üzletből eladott tűzifa árához bizonyos felár számítható. Szeged város polgármestere ezzel kapcsolatban a helyi nap folyamán hivatalos közlésben közölte, hogy ez az ármódosító rendelkezés a törvényhatósága jogu városokra nem vonatkozik, így tehát

Szegeden a tűzifa forgalmában továbbra is a régi árak maradnak érvényben

Eszerint a jövőben is a múlt év november 27-én közzétett zöld színű hatósági árjegyzékben feltüntetett áron kötelesek a kereskedők a fogyasztók részére a tűzifát kiszolgáltatni.

A szegedi Kereskedelmi és Iparkamarát a helybeli fakeskedők felkérték, intézzen felterjesztést a közellátási miniszterhez, hogy a rezsiköltségek emelkedésére való tekintettel járuljon hozzá a szegedi tűzifaárak emeléséhez. A kereskedők arra hivatkoznak, hogy különösen egyes kategóriákban mutatkoznak lényegesebb eltérések az árakban. A kamara most a kereskedők által felhozott adatokat beható tanulmányozás tárgyává teszi és vizsgálódásainak eredményéhez köpest fogja megenni előterjesztését a közellátási minisztériumhoz

Özv. Schlésinger Andor^{né} sz. Kalmár Juliska és gyermekei, Pál és Lili mélyeség fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb férj és szeretett jó Apánk.

Schlésinger Andor

51 éves korában Alsóközponton elhunyt. Gvászolják még testvérei és a kiterjedt rokonság. Temetése f. hó 14-én d. 4. 3 órákor a dnterumból.